

Bratři Krčkové

ODPOVÍDÁJÍ: JAROSLAV A JOSEF KRČKOVÉ

PŘIPRAVIL: PETR SOUKUP

Bratři Krčkové jsou na české hudební scéně již opravdovými legendami. Patří mezi nejvýznamnější propagátory českého folkloru, ovšem jejich hudební cesty nemají hranic. Musica Bohemica nebo soubor Chairé se staly již opravdovými pojmy. Jaroslav Krček je OSA zastupován od roku 1965 a má registrováno 1938 děl. Jeho mladší bratr Josef je zastupován od roku 1978 a má registrováno 725 hudebních děl.

Pane Jaroslave, dovolím si začít u vás. Píšete symfonie, napsal jste hudbu k několika filmům i večerníčkům a rozhlasovým hrám. Většina posluchačů vás však asi bude mít nejvíce spojeného s folklorem neboli lidovou hudbou. Měl jste k této hudbě blízký vztah už jako dítě?
Jaroslav: Ano. Matka hezky zpívala a já zpíval s ní. A když jsem pak byl už školák, tak jsem zpíval ve školních sborech, dokonce i sóla. Avšak jakmile jsem začal studovat hudbu (v Českých Budějovicích), tak jsem už vedl hudební folklorní soubor, a dokonce jsem chodil lidové písně sbírat.

Odkdy spolu vy dva spolupracujete?

Jaroslav: Intenzivně od roku 1967, kdy jsem založil soubor

Chorea Bohemica, ze kterého se pak vyčlenil soubor Musica Bohemica (1975).

Pane Josefe, vy jste nejčastěji vidět se souborem Chairé, který hraje písně českého baroka, klasicismu a evropské gotiky a renesance. Jak vedla vaše cesta k této hudbě?

Josef: Začátek souboru Chairé spadá do konce 90. let, kdy jsem se intenzivně zaobíral muzikoterapií. Tehdy vznikla skupina hráčů hrajících na terapeutické lry. Naším přáním bylo léčit hudbou. Myslím si, že tichá hudba, která je hraná na archetypické nástroje, jako jsou lry, gemshorny, zobcové flétny a vůbec staré nástroje s tichým a krásným témbrem, musí v dnešním světě plném zvukového smogu uzdravovat.

Když hrajeme na tyto nástroje, které vracejí svoji barvou čas, lidé se ve svém hlubokém podvědomí na něco rozpomínají. Znáte to. Nic se ve vesmíru neztrácí. Vše je uloženo, jen si vzpomenout. A o to se soubor Chairé, hrající hudbu gotiky, renesance, raného baroka a klasicistní písně, snaží.

Když jsme vás fotografovali, mluvili jste o počtu vánočních koncertů, které spolu máte. Už jsem to číslo zapomněl, můžete mi ho připomenout?

Jaroslav: To se ani nedá spočítat, kolik koncertů jsme spolu se souborem Musica Bohemica zahráli. Víím jen, že v r. 1989 byl náš rekord, a sice za čas adventní a vánoční to bylo 56 koncertů. V současnosti to bývá kolem 35 s Musicou Bohemicou, se kterou již Josef nehraje. On má však svůj soubor Chairé — v Píbrami, kde bydlí.

Josef: S Chairé máme také mnoho vánočních koncertů. Nezáleží ani tak na počtu, ale na radosti při každém vánočním vystoupení. Vzniká totiž jakési pouto mezi námi a publikem. Veliká rodina, která si uvědomuje krásu vánočního času, bez které bychom zahynuli jako květiny mezi mrtvými kameny. Krásu potřebujeme k životu jako světlo a potravu. Člověk je občanem více světů, i těch duchovních, a vánoční koncerty jsou tou nejlepší duchovní potravou.

Můžete zavzpomínat na vaše koncerty v zahraničí?

Jaroslav: Hodně jich bylo ve Francii, později ve Španělsku. Tam jsme také jezdili s velmi rozšířeným obsazením, abychom mohli interpretovat oratorní skladby, jako např. různé mše, Mozartovo Requiem, Händelova

Jsem velmi vděčný skladateli, který mne učil a jistě i ovlivnil. Byl jím Miloslav Kabeláč. Setkání s ním považuji za životní štěstí.

Mesiáše atd. Byly to vždy nezapomenutelné zážitky, vidět přeplněné chrámy a auditoria. Samozřejmě koncerty s malým souborem byly také všude přijímány s nadšením, přestože jsme hráli převážně český repertoár. Takto jsme koncertně procestovali skoro celou Evropu, a dokonce jsme několikrát hráli v Japonsku.

Josef: Mohu se jenom přidat se svými vnitřními vzpomínkami. Koncerty v zahraničí se souborem Musica Bohemica zůstanou trvale zapsané v mé duši. Byl to ten nejkrásnější

čas mého života, ve kterém jsem si uvědomoval hloubku naší kultury. Rád jsem ji s bratrem, švagrovou a kamarády ze souboru reprezentoval.

Pro fotografování jsme také nakousli vzpomínku na účinkování v pařížském Moulin Rouge. Jak jste se tam dostali a co bylo předmětem vašeho vystoupení?

Jaroslav: Byl to koncert v jakémsi šantánu, takzvaně výchovný, kam přivedli pořadatelé asi 300 dětí.

Jak bych tak řekl, bylo to víc než veselé. Z rekvizitárny si náš zpěvák půjčoval různé předměty, nevýmaje ani koště, čímž nás všechny vždy překvapil a rozesmál. Pro překlad slova do francouzštiny byl angažován mladý francouzský populární herec a s ním měly koncerty nejen v šantánu, ale i na jiných místech a v jiných městech obrovský úspěch.

Kteří čeští skladatelé vás ovlivnili nebo kterých si vážíte?

Jaroslav: Vážím si všech českých velikánů. L. Janáčka, B. Martinů, B. Smetana, A. Dvořák...

Jsem velmi vděčný skladateli, který mne učil a jistě i ovlivnil. Byl jím Miloslav Kabeláč. Setkání s ním považuji za životní štěstí.

Vaše vystoupení jak koncertní, tak pro televizi byla vždy i dobově stylizována. Kdo vám dělal choreografii?

Jaroslav: To se týkalo souboru Chorea Bohemica s tancem. Tam jsem spolupracoval s choreografkou Alenou Skálovou. Její genialita byla v nápadu a jednoduchosti, avšak vše bylo precizně dotažené.

K celkovému úžasnému dojmu přispívaly neodmyslitelné, vtipné, jednoduché kostýmy navržené nejprve paní O. Fejkovou, pak J. Hejdovou a naposledy H. Pěknou. Taková představení jsme prováděli třeba ve Smetanově síni i sedmkrát za sebou a bylo vždy vyprodáno.

Myslíte si, že se dnes může neznámý mladý autor soudobé hudby uživit?

Jaroslav: V žádném případě. Vždyť jediný příjem za autorskou činnost ve vážné hudbě jsou tantiémy a ty dostanete, jen když se skladba hraje. Doby, kdy byly každý týden koncerty novinek, které pořádal svaz skladatelů, jsou minulostí.

Vy jste dlouhá léta pracoval jako hudební režisér. Dělal jste i s interprety popové nebo rockové hudby?

Jaroslav: Stále tuto činnost vykonávám. Když jsem začínal, a to v plzeňském rozhlasu, tak jsem pracoval se všemi žánry. První nahrávky Marty Kubišové a Václava Neckáře byly zrovna se mnou v Plzni.

Nastala u vás někdy tzv. ponorková nemoc?

Jaroslav: Jen tak trochu. Bylo to však v době, kdy se muzikanti zaměstnaní v souboru Musica Bohemica měli dobře. To bylo ovšem ještě v minulém režimu. Teď je to jiné. Teď se scházíme podle poptávky a musím s radostí konstatovat, že jsou hráči nejen dobrými profesionály, ale i dobrými přáteli, vědomi si poslání, kterému všichni sloužíme.

Pane Josefe, víte, kdy jste naposledy byl se svou hudbou jako host v rádiu či v televizi?

Josef: Bylo to vloni 22. prosince v ČR Dvojka v pořadu Host do domu. Hezky jsme si povídali s paní Stanislavou Lekešovou o vánočním čase. Sice jsem mohl protlačit asi dvě koledy z vánočního CD souboru Chairé, ale stejně, jak je v poslední době v rozhlasovém vysílání zvykem, se po vyprávění o českém koledování a hře s jesličkami nepochopitelně hrála ABBA. Víím, že všude vládne neviditelná ruka trhu a politickou totalitu vystřídala totalita peněz, přesto by se v kulturních pořadech v rádiu či televizi měla zachovávat čistota stylu a hlavně naše paměť národa. Vždyť si to všichni zasloužíme. Proč mají být čeští skladatelé na chvostu poslouchané kultury. Všichni jsou bití, i celý OSA, tedy všichni autoři.

Co si dnes o dramaturgii rádií a televizi myslíte?

Jaroslav: To bych nejraději přešel mlčením. Snad jen poznámku k hudbě tzv. lidové či národní. Té je v rozhlase a v TV jako šafránu. Jako bychom se styděli za to své. Ale v cizích jazycích je hudby dostatek. Také mi velmi vadí podobiznost. Myslím, že je na to v tomto rozhovoru málo prostoru.

Je vaše publikum na Moravě jiné než v Čechách?

Jaroslav: Ani ne. Všude jsou lidé, kteří mají rádi krásu, poezii či humor, a o to při našich koncertech jde. Před Vánoci jsme dokonce hráli opět v Bratislavě — to byl více než dojemný koncert.

A kolik koncertů má v dnešní době Musica Bohemica ročně?

Jaroslav: Kolem 30.

Čím byste se živili, kdybyste nedělali hudbu? Pokud si to dokážete představit.

Jaroslav: Já bych asi pracoval se dřevem. Vyráběl bych pro muzikanty hudební nástroje a vyřezával figurky např. do betléma, což stejně dělám jako koníčka.

Josef: Bez hudby si život neumím představit. Věřím tomu, že si svůj osud vybíráme. I když jsem se vyučil slévačem ve Škodovce, osud si mě stejně našel. Neodejdeš, dokud posledního haléře nezaplatíš!

Co vás čeká v roce 2016?

Jaroslav: Musica Bohemica chce letos svými koncerty oslavit Karla IV., který má výročí 700 let od narození. Už jsme začali, neboť jsme hudbou poslouchali při otevření výstavy v Senátu. Bylo to 21. 1. 2016. Také nás v červnu čeká koncert ve Vatikánu při příležitosti oslavy na téma Martin Luther a Jan Hus. Už nyní se těšíme na letošní vánoční koncerty v tuzemsku.

Josef: Také budeme slavit se souborem Chairé a Alfredem Strejčkem výročí 700 let od narození Karla IV. Koncerty pod názvem Karel IV. — Otec vlasti uskutečníme v Příbrami, Vyšším Brodě, v Křešticích u Albrechtic, v klášteře Sázava, v premonstrátském klášteře v Milevsku a ještě určitě další přibudou. Je zajímavé, jak se i vánoční koncerty opět naplňují, i když stará zima ještě neodezněla.

Pánové, děkuji vám za rozhovor. ☐

